

PRESES APSKATS

28.08.2026

Sagatavoja:
Uzziņu un informācijas centrs
Latvijas Nacionālā bibliotēka

Preses apskatā:

Livonijas Indriķa hronikai – 800; Tuvojas ikgadējais Starptautiskais dzejas festivāls "Dzejas dienas"; Piņķos norisināsies Skaļās lasīšanas sacensību Pierīgas reģionālais fināls; LNB lasīšanas veicināšanas programmas "Grāmatu starts" un "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2026"; Edvarta Virzas Iecavas bibliotēkā jaunieši gūst pirmo darba pieredzi; u.c. bibliotēku aktualitātes.

Žurnāla "Domuzīme" Nr. 4 numurā Mārtiņa Mintaura recenzija par grāmatām Rīgas ielas. Žurnālā "Latvijas Arhitektūra" Nr. 185 Jāņa Dripes raksts "Modernisms, postmodernisms... un drupas".

Žurnāli pieejami LNB Periodikas lasītavā.

Preses apskatā iekļauti raksti no Latvijas centrālajiem un reģionālajiem laikrakstiem.

Livonijas Indriķa hronikai – 800

Livonijas Indriķa hronika ir Latvijas rakstītās vēstures sākuma punkts, pirmais informācijas avots, kas rakstiski vēsta par Latvijas un Igaunijas teritorijas vēlo dzelzs laikmetu un Baltijas krusta kariem 12.–13. gs. Hronika tapusi ap 1224.–1227. gadu.

Pastāv teorija, ka šo hroniku uzdevis rakstīt bīskaps Alberts, lai tādā veidā informētu pāvestu par saviem kristianizācijas varoņdarbiem. Tāpēc, iespējams, hronikā aprakstītie notikumi atainoti bīskapam nedaudz labvēlīgā gaismā. Tomēr Indriķa hronikas kā vēsturiska avota ticamības pakāpe tiek vērtēta kā visai augsta, tā ir bagāta ar faktoloģisko materiālu un brīva no viduslaiku literatūrai raksturīgajiem neticamu brīnumu aprakstiem. Saskaņā ar paša autora norādi galvenais hronikas avots ir paša vērojumi un aculiecinieku stāstījumi. Autors izmantojis arī bīskapa un domkapitula arhīvu.

Indriķa hronika sarakstīta latīņu valodā, un par tās autoru tiek uzskatīts Imeras katoļu priesteris Henriks jeb latviski – Indriķis. Tā kā hronikā izmantotas daudz atsauc uz paša autora vērojumiem un viņa dzirdētajiem aculiecinieku stāstījumiem, tiek pieņemts, ka viņš pats ir bijis klātesošs bīskapa Alberta militārajās operācijās un jūras ceļojumos. Hronikā pirmo reizi minētas daudzas Latvijas apdzīvotās vietas un notikumi. Diemžēl autora rakstītais hronikas eksemplārs nav saglabājies. Nav saglabājies arī hronikas oriģinālais nosaukums, tāpēc tā tiek dēvēta Indriķa vārdā.

Hronika aptver laika posmu no 1180. gada līdz 1227. gadam. Mūsdienu pamatizdevums veidots no 16 hronikas norakstiem laikā no 14. līdz 19. gs. No 14. gs. saglabājies tikai viens noraksts – Zamoisku kodekss, kas šobrīd glabājas Polijas tautas bibliotēkā. Latvijas Akadēmiskajā bibliotēkā glabājas divi citi vēlāku periodu Indriķa hronikas noraksti.

Nozīmīgu ieguldījumu hronikas pirmatnējā teksta tālākā uzlabošanā veica Leipcijas universitātes profesors Vilhelms Arnts, kura tulkojums bija pamatā abiem pirmajiem hronikas tulkojumiem latviešu valodā. Pirmo no tiem 1883. gadā sagatavoja skolotājs un muzejnieks Matīss Siliņš, bet 1936. gadā iznāca vēsturnieka Jāņa Krīpēna veiktais tulkojums.

1993. gadā apgādā "Zinātne" iznāca jaunais hronikas akadēmiskais izdevums, kura tulkojumu latviešu valodā veicis Ābrams Feldhūns. Pirmo reizi paralēli latviešu tekstam tika publicēts arī hronikas oriģinālt teksts latīņu valodā. Izdevums papildināts ar plašu Ēvalda Mugurēviča ievadu un daudzpusīgiem, zinātniskiem komentāriem.

Hronika kopš pirmās publikācijas Vācijā 1740. gadā ir piedzīvojuši aptuveni 20 izdevumus un tulkojumus vācu, krievu, latviešu, angļu, igauņu, lietuviešu un somu valodā.

Livonijas Indriķa hronikai 800

Latvijas rakstītās vēstures sākuma punkts, pirmais informācijas avots, kas rakstiski vēsta par Latvijas un Igaunijas teritorijas vēlo dzelzs laikmetu un Baltijas krusta kariem 12.–13. gadsimtā

21. gs. pirmajos piecos gados vien Indriķa hronikai ir jau trīs izdevumi.

Livonijas Indriķa hronikas izdevumi pieejami Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, kas glabā milzīgu Latvijas un Baltijas reģiona vēstures avotu klāstu. Hronikas teksta publikācijas un tulkojumi vācu, krievu un latviešu valodā padarīja šo avotu par sabiedrības vēsturiskās apziņas daļu, veidojot priekšstatus par Livonijas vēsturisko mantojumu, kas ir aktuāli arī mūsdienās.

Hronika rokrakstos sastāv no četrām grāmatām, kas pēc apjoma ir pilnīgi dažādas. Divas pirmās – īsas un tajās konspēktīvi pastāstīts par pirmo divu vācu bīskapu ierašanos un darbību Daugavas krastā – par Meinardu, kas jau bija iesācis savu misijas darbu, līvu kristīšanu, un mirst, kad viņa pasāktais darbs sāk sagrūt, un par Bertoldu, kas drīz vien iet bojā cīņā ar lībiešiem. Trešā grāmata, kas nosaukta "Par bīskapu Albertu", ir stipri plašāka. Tā aptver trešā bīskapa – Alberta pirmos deviņarpus darbības gadus un galvenokārt veltīta lībiešu zemju "atgūšanai vai iekarošanai". Beidzot, visa pārējā daļa sastāda ceturto grāmatu – "Par Igauniju", tas ir stāstījums par Igaunijas iekarošanu, bet 1227. gada papildinājums apraksta Sāmsalas iekarošanu.

"Indriķa hronika ir pirmais pilnīgākais rakstītās vēstures avots, kas stāsta par notikumiem Baltijā 12. gs. beigās un 13. gs. pirmajos gadu desmitos. Lai gan hronikā tēlotie notikumi neaptver pat nepilnu pusgadsimtu, politiskās, ekonomiskās un kultūras dzīves jautājumus Latvijas un Igaunijas vēsturē tā atspoguļo tik spilgti kā neviena cita šī laika hronika vai dokumenti. Protams, tā nav vispusīga notikumu atspoguļotāja, jo tās izdevums bija parādīt kristīgās ticības, konkrēti katoļticības, izplatīšanu, cīņu pret pagāniem vai katoļticības pretiniekiem," vēstīts grāmatas priekšvārdā.

Hronika ir svarīgākais rakstītais avots Latvijas senās vēstures pētniekiem, it īpaši arheologiem. Arheoloģisko pieminekļu etnisko un kultūras piederību palīdz noteikt tajā rodams zīņas par atsevišķu

tautu izplatību. Pēc tās iespējams kritiski pārbaudīt hipotēzes par apdzīvoto vietu patieso atrašanās vietu, konstatējot tām atbilstošus arheoloģiskos pieminekļus – pilskalnus un lauku apmetnes. Arheoloģiskajos izrakumos iegūto materiālu analīze kopsakarā ar hronikas datiem ļāvis jaunā gaismā parādīt vietējo iedzīvotāju materiālo kultūru 12.–13. gs.

Hronikas nozīme sniedzas tālu aiz vēstures zinātnes robežām. Mūsdienu kultūras telpā spilgtu paralēli starp hronikā nolasāmo latviešu tautai uzspiesto kristianizāciju un 20. gs. Latviju, kas nonākusi padomju okupācijas varā, iezīmēja 1969. gadā tapusi Vizmas Belševicas poēma "Indriķa Latvieša piezīmes uz Livonijas hronikas malām", kas savīļoja tā laika sabiedrību. Poēma iedvesmoja Niku Matvejevu radīt dziesmu ciklu un īpašo dziesmu "Kliedz, mana tauta", ko izpildīja grupa "Sīpoli".

Indriķa hronika bijusi iedvesmas avots arī Jānim Lūsēnam un Mārai Zālītei, kuri sarakstījuši simbolos balstīto rokoperu "Indriķa hronika", kas 2000. gadā Edmunda Freiberga režijā iestudēta Nacionālajā teātrī.

Rakstnieks Jānis Lejiņš triloģijas "Zīmogs sarkanā vaskā" 1. grāmatā, ielūkojoties vēstures annālēs līgumos un citos dokumentos, izvērtē laikmeta notikumus un cilvēkus, sevišķu vērību veltot Livonijas Indriķa hronikai.

Īpašs mākslinieces Ilzanes Grīnbergas veidots "Indriķa hronikas" 1993. gada izdevuma sējums tika izvēlēts par valsts oficiālo dāvanu pāvestam Franciskam, kad viņš 2018. gadā viesojās Latvijā. Romas pāvestam, Jānim Pāvilam II, 1993. gadā apmeklējot Rīgu, tika uzdāvināta togad Latvijā izdotā Indriķa hronika, un šis izdevums tagad kuplina Vatikāna bibliotēkā.

Latvijas Pasts, godinot Livonijas Indriķa hronikas 800 gadu jubileju, izdevis pastmarku un īpašā dizaina aplakšni.

Izmantotie avoti: historia.lv; vesture.eu

Ginta Gailīte,
Valmieras novada pašvaldība

Tam neaizsargātam namam, kas sirds

Starptautiskais dzejas festivāls Dzejas dienas aicina sekot līdz iedvesmojošai dzejai

Ize Auzāne

Šī gada Starptautiskais dzejas festivāls *Dzejas dienas* norisināsies no 28. augusta līdz 12. septembrim ar moto «Dzeja dzied!», rosinot aizdomāties par to, ka dzeja cilvēces dzīvē bijusi klātesoša jau kopš neatmināmiem laikiem, kad dzeja un mūzika bija nedalāms veselums, kurā ritms un vārds kalpoja kā vienota valoda. «Šajās *Dzejas dienās* aicinām sekot līdz ritmiskai un iedvesmojošai dzejai, kas ir ne tikai lasāma, bet arī klausāma, dzejai mūzikas pavadījumā un bez tā, dzejai, kurā ieklausīties un kuru sadzirdēt,» mudina festivāla organizatori.

Jau kopš augusta sākuma dažādās Rīgas bibliotēkās norisinās dzejnieku uzstāšanās kā sava veida iesildīšanās pasākumi pirms *Dzejas dienām*. Jau ir notikuši Arvja Vičula, Māras Ulmes, Kārļa Vērdiņa un Ilmāra Šlāpina autorvakari. Vēl ir sagaidāmas tikšanās ar Eduardu Aivaru (2. septembrī), Agnesi Rutkēviču (10. septembrī) un Annu Auziņu (17. septembrī). Savukārt Rīgas Latviešu biedrības namā 3. septembrī 90 gadu jubileju ar autorvakaru atzīmēs rakstnieks, tulkotājs, publicists un Latvijas kultūras personība Roalds Dobrovenskis.

Kauliņu metiens

Festivāla oficiālā atklāšana notiks šodien, 28. augustā, plkst. 17 Žirgu ielas koncertzālē, Kaļķu ielā 11A, kur pasākumā *Kauliņu metiens* satiksies trīs dažādu paaudžu dzejnieki – Elvira Bloma, Kārlis Vērdiņš un Kristaps Upenieks –, bet muzikālu pārsteigumu sagādās Jānis Ozoliņš, iedvesmojoties no franču autora Stefana Malarmē slavenā vizuālā dzejoļa, dzejnieki apcerēs nejausības un nolemības lomu dzīvē un dzejā, radīdami gan kārtību, gan haosu. «Kauliņu metiens, nejausība un anarhi-

▲ STARPTAUTISKĀ dzejas festivāla *Dzejas dienas* oficiālās atklāšanas pasākumā *Kauliņu metiens* satiksies trīs dažādu paaudžu dzejnieki. Viņu vidū būs arī Kārlis Vērdiņš. Attēlā – tiekoties ar lasītājiem Rīgas Centrālās bibliotēkas Ilguciema filiālbibliotēkā.

PUBLICITĀTES FOTO

ja,» ieintrīgē Kārlis Vērdiņš. *Dzejas dienu* laikā norisināsies jau labi zināmi gadskārtējie pasākumi, kā *Celojums ar dzejniekiem* Rīgas

klusajā centrā dzejnieces Ērikas Bērziņas vadībā un *Dzejas nakts pārgājieni* Siguldā dzejnieces Sandras Martas Grudules vadībā. Tāpat tiks

piedāvāta dzejas štancēšanas meistardarbnīca *Mākslīgās paradīzes* Āgenskalna tirgus siltumnīcā, kurā Ilmārs Šlāpins aicinās dalībniekus

izmantot visus mūsdienās pieejamos legālos un nelegālos panēmienu, lai novestu dzejoli līdz pilnībai un atpakaļ.

90 gadu jubileju ar autorvakaru atzīmēs kultūras personība Roalds Dobrovenskis

Literārā aprīte

Festivāla programmā ir arī pasākums *Skatu dzeja* Muzēju krātuvē, Pulkas ielā 8, un vairāku balvu sadalīšana. To vidū ir Trešdaļgadsimta balva, ko pasniedz par labāko latviešu dzejas krājumu, kas izdots pirms 33 gadiem. Tai ir nominēti četri 1993. gada dzejas krājumi – Valdas Dreimanis *Tam neaizsargātam namam, kas sirds*, Guntars Godiņa *Enu neseji*, Ingūnas Jansones *Sikspārņa sindroms* un Knuta Skujenieka *Mitziņa pusmēness*. «Man ir patīšams prieks, ka Trešdaļgadsimta balva gūst atsaucību lasītāju vidū – tas liecina par literatūras vēstures vitalitāti un nozīmīgu tagadnes skatījumu veidošanu,» atklāj tās iniciators, dzejnieks un kritiķis Ivars Steinbergs.

Šīs balvas mērķis ir publicēt godināt un popularizēt tos latviešu dzejas krājumus, kuri literatūras profesionāļu ieskatā ir izturējuši laika pārbaudi, ietekmējuši literārā procesa pēdējo 33 gadu laikā vai arī šķiet nepelnīti izgažājuši no literārās aprītes, bet būtu pelnījuši, ka tos aktualizē. Savukārt skolu jaunieši saņemsiences par Ausekļa balvu, un ar lasījumiem uzstāsies literārā semināra *Aicinājums* autori un Literārās akadēmijas dzejas meistardarbnīcas audzēkņi. Festivālā varēs saņemt arī asprātīgu īgaunu dzejnieku Contru un dienviņu kaimiņu, lietuviešu poētu

Vladu Brazūnu, kura dzejai raksturīgs plašs valodas slāņu izmantojums, semantisks polifonisms, vēsturisku un ģeogrāfisku reāliju iekausējums asociatīvā izteiksmē.

Nošu rakstos

Līdzās Rīgai *Dzejas dienas* notiks Indrānos, Kazdangā, Līvānos, Sēļos, Kauguros, Dubultos un citās dzejiskās vietās visā Latvijā. Festivāla noslēguma pasākums ir ieplānots 12. septembrī plkst. 15 Latvijas Nacionālās bibliotēkas ātrijā. Tā laikā tiks pasniegta *Dzejas dienu* balva oriģināldzejai un atdzejai (šim konkursam tika iesniegti 29 dzejas un atdzejas krājumi – I. A.). Taču arī pēc oficiālās programmas vēl visu septembrī visā Latvijā būs iespēja tikties ar dzejniekiem un iepazīt dzeju. Kā pēdējais 26. septembrī Vecpiebalgas Evāņģēliski luteriskajā baznīcā izskanēs muzikāli literārais vakars *Dzeja dzied. Mans skats nošu rakstos*, kas būs veltīts dzejnieka Antona Austrīņa daiļradei un dzīvesgājumam.

«Es neesmu dzejnieks, bet *Dzejas dienas* ir kaut kas metafizisks, irracionāls, būtībā tie ir tādi mazīe Dziesmu svētki, kas notiek katru rudenī,» norāda Latvijas Rakstnieku savienības priekšsēdētājs, rakstnieks Arno Jundze. Jāatgādina, ka *Dzejas dienu* tradīcijas aizsākumi ir mēķējami 1965. gada 11. septembrī, kad Komunāru parkā (pašreizējā Esplanādē), atzīmējot dzejnieka Raiņa 100. dzimšanas dienu, tika atklāts viņa piemineklis. Pasākums bija savam laikam neparasts un iedvesmojošs. Dzejnieki tajā saskatīja savu iespēju uzrunāt Latviju. 1966. gada 30. martā Latvijas Rakstnieku savienība nolēma *Dzejas dienas* rīkot katru gadu.

Ar visu šī gada Starptautiskā dzejas festivāla programmu un autoriem tuvar var iepazīties interneta vietnē Dzejasdienas.com.

Avots: Diena

Datums: 28.08.2026

Dzejas dienas – visā Latvijā

No piektdienas, 28. augusta, līdz 12. septembrim norisināsies Starptautiskais dzejas festivāls "Dzejas dienas 2026", šogad – ar moto "Dzeja dzied!". Dzejas dienas notiks Indrānos un Kazdangā, Līvānos un Sēļos, Kauguros, Dubultos un citās dzejiskās vietās visā Latvijā.

Šogad Latvijas Rakstnieku savienība sadarbībā ar Rīgas Centrālo bibliotēku (RCB) nodrošinājusi, ka ik nedēļu dažādās Rīgas bibliotēkās notiek dzejnieku uzstāšanās. Ridzinieki jau satikušies ar dzejnieku Arvi Vigulu, jauno dzejnieci Māru Ulmi un savas paudzes redzamāko dzejnieku un atdzejotāju Kārli Vērdiņu, vēl gaidāmas tikšanās ar Ilmāru Šlāpīnu, Eduardu Aivaru, Agnesi Rutkēviču un Annu Auziņu. Savukārt ceturtdien, 3. septembrī, Rīgas Latviešu biedrības namā 90. jubileju ar autorvakaru atzīmēs Roalds Dobrovenskis.

Dzejas dienu oficiālā atklāšana notiks 28. augustā pulksten 17 Zirgu ielas Koncertzālē Kaļķu ielā 11 A, kur pasākumā "Kauliņu metiens" satiksies trīs dažādu paaudžu dzejnieki – Elvīra Bloma, Kārlis Vērdiņš un Kristaps Upenieks –, bet muzikālu pārsteigumu sagādās literatūrzinātnieks un mūziķis Jānis Ozoliņš. Iedvesmojoties no Stefana Malarmē slavenā vizuālā dzejoļa, dzejnieki apcerēs nejausības un nolemtības lomu dzīvē un dzejā, radīdami gan kārtību, gan haosu.

Dzejas dienu ietvaros notiks gan jau labi zināmi gadskārtēji pasākumi, kā "Ceļojums ar dzejniekiem" Rīgas klusajā centrā dzejnieces Ērikas Bērziņas vadībā un "Dzejas nakts pārgājiens" Sīguldā, kuru vada dzejniece Sandra Marta Grudule, gan "Dzejas štančēšanas meistardarbnīca" Āgenskalna tirgus siltumnīcā Ilmāra Šlāpīna vadībā, pasākums "Skaņu dzeja" Muzeju krātuvē Pulka ielā 8, kā arī vairāku balvu pasniegšana. Trešdaļgadsimta balvai šogad izvirzīti četrus dzejnieku darbi, skolu jaunieši sacenšas par Ausekļa balvu, bet festivāla atklāšanas dienā paziņos autorus, kas nominēti Dzejas dienu balvai – tai iesniegti 29 dzejas un atdzejas krājumi. Ar lasījumiem uzstāsies arī literārā semināra "Aicinājums" autori un Literārās akadēmijas dzejas meistardarbnīcas audzēkņi. Asprātīgais igauņu dzejnieks Contra un lieliskais lietuviešu poēts Vlads Brazjūns būs sastopami katrs savā dzejas vakarā.

Dzejas dienu noslēguma pasākumā 12. septembrī plkst. 15 Latvijas Nacionālās bibliotēkas ātrijā tiks pasniegta gan Dzejas dienu balva oriģināldzejā un atdzejā, gan žurnāla "Domuzīme" balva. Taču arī pēc festivāla oficiālās programmas noslēguma vēl visu septembri visā Latvijā būs iespēja tikties ar dzejniekiem un iepazīt dzeju. Visa programma: www.dzejasdienas.com.

Mācību gadu Dzejas dienas sagaida ar izstādi

Gatavojoties jaunajam mācību gadam, no 25. augusta Jaunsvirlaukas pagasta Stalģenes bibliotēka saviem apmeklētājiem piedāvā aplūkot grāmatu izstādi "Ar grāmatu septembrī". "Izstādisim mūsu bibliotēkas krājumā pieejamās latviešu autoru grāmatas par skolas dzīvi. Īpaši šī izstāde domāta bērniem un jauniešiem, savukārt pieaugušajiem piedāvājam latviešu autoru vēsturiskos un biogrāfiskos romānus. Izstāde "Ar grāmatu septembrī" būs skatāma līdz 19. septembrim," stāsta Jaunsvirlaukas pagasta Stalģenes bibliotēkas vadītāja Liena Blūma-Smeile. Savukārt gatavojoties Dzejas dienām, bibliotēkā no 1. līdz 30. septembrim plānota tematiskā izstāde "Ielūdz dzeja". Frāze, kas izvēlēta šīs izstādes nosaukumam, dzejasmīlu aprindās ir samērā populāra, jo tā saistās tieši ar Dzejas dienu tradīciju Latvijā. "Šajā izstādē tiks izmantotas tās grāmatas, kurās dzejas teksti ir izvēlēti dziesmām," precizē L. Blūma-Smeile.

Avots: Kultūrziņas
Datums: 26.08.2026

Avots: Zemgales Ziņas
Datums: 27.08.2026

Mārupes novadā notiks skaļās lasīšanas sacensību Pierīgas reģionālais fināls

15. septembrī Babītes Kultūrizglītības centrā Piņķos norisināsies skaļās lasīšanas sacensību Pierīgas reģionālais fināls, kurā piedalīsies sešpadsmit 5. klašu skolēni no astoņiem Pierīgas novadiem. Uzvarētāji iegūs iespēju pārstāvēt Pierīgu valsts finālā Rīgā. Pierīgas reģionālo finālu organizē Mārupes novada bibliotēka ar Mārupes novada pašvaldības un Latvijas Nacionālās bibliotēkas atbalstu.

Skaļās lasīšanas sacensības Latvijā notiek kopš 2017. gada un tiek organizētas, lai pilnveidotu bērnu prasmi izvēlēties piemērotu un aizraujošu literatūru skaļai lasīšanai, lai sekmētu interesi par lasīšanu un grāmatām, lai saliedētu bērnus kopīgām lasīšanas aktivitātēm, kā arī lai veicinātu lasītpraksi. Tās norisinās trīs posmos: sacensības skolā vai vietējā bibliotēkā, reģionālais fināls

un valsts fināls Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, kurā tiek noskaidrots lasīšanas čempions. Šogad konkursa dalībnieki ir 11–12 gadus veci 5. klašu skolēni.

"Ieguvumi, ko dod lasīšana balsī, kā arī uzstāšanās uz skatuves ar mikrofonu publikas priekšā veicina bērnu drosmi un pārliecību un mudina sagatavoties atbildīgam brīdim laikus – tā ir veiksmes atslēdziņa, ko dalībnieks neapzināti saņem aizraujošā, draudzīgā aktivitātē, un mēs esam pagodināti būt klāt šajā brīnuma brīdī," stāsta Pierīgas fināla organizatore, Mārupes novada bibliotēkas vadītāja Ilze Aizsila.

Pierīgas reģionālais fināls paredzēts kā slēgtais pasākums sacensību dalībniekiem un viņu līdzjutējiem. Konkursantus vērtēs žūrija – Latvijā pazīstamas perso-

nības. Trīs uzvarētāji iegūs iespēju kopā ar klasi doties uz krāšņu sacensību fināla pasākumu Rīgā un pretendēt uz goda titulu "LNB Bērnu direktors – iedvesmotājs".

Nacionālo skaļās lasīšanas sacensību norisi kā valstiski nozīmīgu kultūras pasākumu atbalsta Kultūras ministrija, Valsts kultūrkapitāla fonds, Latvijas Nacionālā bibliotēka, Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padome. Sacensības palīdz īstenot skolotāji, bibliotekāri, reģionālo sacensību kuratori, bērnu vecāki. Konkursa norise notiek ar pašvaldību atbalstu. Skaļās lasīšanas sacensības ir viena no sabiedrības iesaistes kustības "Restarts lasīšanai" aktivitātēm.

Lasi, domā, audz – kopā ar Mārupes novada bibliotēku!

Mārupes novada bibliotēka

Atklāj lasīšanas prieku "Pūčulēnu skolā"

Mārupes novada bibliotēka aicina vecākus pieteikt 3–4 gadus vecus bērnus lasīšanas veicināšanas programmai "Grāmatu starts", kas bibliotēkā tiks īstenota jaunajā "Pūčulēnu skolā".

"Grāmatu starts" ir Latvijas Nacio-

nālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra un Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības lasīšanas veicināšanas programma. Tā ir viena no sabiedrības iesaistes kustības "Restarts lasīšanai" aktivitātēm, kuras mērķis ir stiprināt lasī-

šanas tradīciju ģimenēs, pilnveidot lasītprasmi un jau agrīnā vecumā iepazīstināt bērnus ar bibliotēku un grāmatu pasauli.

"Pūčulēnu skolā" bērnus gaidīs četras izzinošas un radošas nodarbibas, kas notiks reizi mēnesī. Pirmā

tikšanās – 19. septembrī plkst. 10.30 Mārupes novada bibliotēkā Piņķos. Programmas noslēgumā katrs dalībnieks saņems īpašu "Grāmatu starta" komplektu – mugursomu, grāmatu, mīļlietiņu un materiālus vecākiem.

Pieteikšanās līdz 11. septembrim, zvanot uz tālruna numuru 28644949 vai rakstot uz e-pasta adresi pinkubiblioteka@marupe.lv. Dalība bez maksas, bet vietu skaits ir ierobežots.

Mārupes novada bibliotēka

Avots: Mārupes Vēstis
Datums: augusts, 2026

Latgales Centrālā bibliotēka aicina kļūt par “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas” ekspertu

Latgales Centrālā bibliotēka un tās filiāles sāk Latvijas Nacionālās bibliotēkas lasīšanas veicināšanas programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2026” jauno lasīšanas sezonu un aicina bērnus, jauniešus un pieaugušos kļūt par grāmatu ekspertiem.

Bibliotēkā informēja, ka šogad lasītājiem tiek piedāvāta 29 jaunāko grāmatu kolekcija, kas sadalīta sešās vecuma grupās. Tajā iekļauti 13 latviešu autoru darbi un 16 tulkojumi. Kolekcijā pārstāvēti dažādi literatūras žanri – bilžu grāmatas, dzeja, proza, fantāzija un fantastika.

No latviešu autoru darbiem šogad lasītāji varēs iepazīt Ivara Šteinberga dzeju bērniem, mūziķa Kirila Ēča pirmo literāro darbu, Andra Akmentiņa dzejoļus bērniem un Mārītes Tabitas Kalniņas debijas stāstus. Kolekcijā iekļauti arī Ineses Zanderes un Anitas Paegles, kā arī Māra Runguļa un Alekseja Naumova kopdarbi.

Starptautisku skatījumu piedāvā tulkotā literatūra – grāmatas kolekcijā tulkotas no 12 valodām, tostarp vācu, angļu, zviedru, lietuviešu, spāņu, ukraiņu, somu, norvēģu, slovēņu, flāmu, islandiešu un portugāļu valodas.

Lai kļūtu par “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2026” ekspertu, jāapmeklē Latgales Centrālā bibliotēka vai kāda no tās filiālēm, jāizvēlas savai vecuma grupai paredzētās grāmatas, tās jāizlasa un jānovērtē. Dalība programmā ir iespēja ne tikai atklāt jaunus autorus un literāros darbus, bet arī paust savu viedokli par izlasīto.

Avots: Latgales Laiks
Datums: 13.08.2026

Vasaras plānos līdzās

♦ **Novada jaunieši gūst** pirmo darba pieredzi un izmēģina sevi dažādos darbos

NIKOLA SMIRNOVA

Līdz jaunā mācību gada sākumam atlikušas dažas dienas, un līdz ar to noslēgumam tuvojas arī darba gaitas daudziem skolēniem, kuri daļu vasaras izvēlējušies pavadīt ne tikai atpūšoties, bet arī gūstot darba pieredzi un pelnot savu naudiņu.

Iespējas jauniešiem šovasar bija gan Nodarbinātības valsts aģentūras atbalstīts projekts, gan Bauskas novada pašvaldības skolēnu nodarbinātības programma.

IECAVAS BIBLIOTĒKĀ

Svarīgi redzēt darba rezultātu

Pašvaldībā darbvietu piedāvāja arī Edvarta Virzas Iecavas bibliotēka, kur jūnijā strādāja Emerita Kraukle. Bibliotēkas vadītāja Aiva Avota-Zalstere stāsta, ka šogad apzināti izvēlējušies jaunieši no vecākās jeb 15 un vairāk gadu vecuma grupas. Iepriekš bijusi pieredze arī ar 13 – 14 gadus veciem skolēniem, kuri uzticētos uzdevumus veikusi labi, tomēr atbildīgākā darbā jaunāks bērns prasa lielāku pieaugušā klātbūtni un uzraudzību.

Šoreiz viens no galvenajiem uzdevumiem bija bibliotēkas krājumā esošo grāmatu marķēšana ar autorzīmēm – uz grāmatu muguriņām jāuzlīmē atbilstošais apzīmējums, tādēļ darbā nepieciešama gan rūpība, gan koncentrēšanās. Emerita kārtoja arī žurnālus un grāmatas plauktos alfabētiskā secībā un veica nelielus uzkopšanas darbus. Īpaša apmācība pirms darba nebija vajadzīga – nepieciešamais tika izrunāts darba gaitā un neskaidrību gadījumā palīdzēja bibliotēkas speciālistes.

Šīs vasaras pieredzi A. Avota-Zalstere vērtē īpaši pozitīvi. Emerita ne vien godprātīgi pildījusi uzticēto, bet pati pamānījusi neprecizitātes, izrādījusi iniciatīvu un spējis piedāvāt savu kārtību, kā darbu paveikt efektīvāk. «Varēja redzēt, ka jaunieši jau ir ļoti atbildīgi. Viņa pati izdomāja savu darba kārtību, izstāstīja mums, kā gribētu darīt, un mēs to akceptējām,» atklāj bibliotēkas vadītāja.

Bibliotēka skolēnu vasaras nodarbinātības pasākumā piedalās vairākus gadus, tomēr savulaik bijis aptuveni divu gadu pārtraukums. Iemesls bijis pavisam praktisks – nelielāja iestādē nebija pietiekami daudz tādu pienākumu, ar kuriem jaunieši varētu nodarbināt pilnu mēnesi. «Man tomēr gribas, lai tas darbs ir ar pievienoto vērtību jauniešiem –

RUNDĀLES PILS MUZEJS ir vieta, kur līdzās darbam veidojas arī draudzība. Arneta (otrā no labās) kopā ar citiem skolēniem.

Pašvaldība šīs vasaras mēnešos nodrošināja 129 darbavietas skolēniem: 56 Bauskas apvienībā, 37 Iecavas apvienībā, 27 Vecumnieku apvienībā un deviņās Rundāles apvienībā.

lai viņš uzņemtas atbildību par to, ko dara, un pats redz rezultātu,» skaidro A. Avota-Zalstere.

Protams, arī telpu uzkopšana un citi vienkāršāki darbi ir jāiemācās, tomēr bibliotēkas vadītāja nevēlas skolēnu pieņemt tikai tādēļ, lai mēneša garumā dotu tehniskus pienākumus un kaut kā aizpildītu darba stundas. Tāgad, kad bibliotēkā notiek krājuma marķēšana, jaunieši ir konkrēti ilgtermiņa uzdevums, kura rezultāts ir redzams – sakārtots un vieglāk pārskatāms grāmatu krājums. Pozitīvā šīs vasaras pieredze likusi domāt arī par nākamā gada. Ja būs iespējams, bibliotēka varētu nodarbināt jau divus jauniešus – vienu jūnijā un otru jūlijā.

Atlases kārtība rada jaunajam

Skolēnu vasaras nodarbinātības programmu A. Avota-Zalstere šogad iepazīsinusi no divām ļoti atšķirīgām pusēm – gan kā bibliotēkas vadītāja un darba devēja pārstāve, gan kā mamma. Viņas 14 gadus vecais dēls pagājušajā vasarā pašvaldības programmā bija ticis un strādājis, taču šogad darba vietu neieguva.

Nemot vērā to, ka šogad maiņās pieteikumu izvērtēšanas

sistēma, mammai pēc atteikuma palicis jautājums, pēc kādiem kritērijiem konkrētais lēmums pieņemts. «Mums vienkārši atnāca e-pasta vēstule, ka viņš nav ticis, un viss. Man kā vecākam līdz galam nebija saprotams – kāpēc tieši viņš netika,» teic Aiva. Viņa uzsver, ka tas ir viņas personīgais skatījums mammas lomā. Viņa neapgalvo, ka jaunā atlases kārtība būtu sliktāka, un atzīst – arī iepriekšējais princips, kad lielāka nozīme bija tam, kurš ātrāk pieteicās, nebija ideāls. Tomēr, zinot, cik liels bijis pieteikumu skaits, vecākiem un pašiem jauniešiem, viņasprāt, būtu noderīgi skaidrāka atgriezeniskā saite par to, kādēļ viens pretendents vietu ieguvis, bet cits ne.

Kopumā iespēju jauniešiem vasarā oficiāli strādāt viņa vērtē pozitīvi. Tas, viņasprāt, ļauj bērnam sajūties pieaugušākam un saprast, ka aiz naudiņas ir arī kāds paveikts darbs. «Mūsu bērniņā daudz kas bija citādi – gājām rāvēt un darījām visādus darbus. Mūsdienās bērniem ne vienmēr ir tik daudz tādu iespēju, tāpēc ir labi, ka ir šāda programma,» pauž A. Avota-Zalstere.

Bibliotēkas vadītāja uzskata, ka jauniešiem pirmā darbvietā iemāca uzņemties atbildību par

paveikto, ieraudzīt sava darba rezultātu un saprast, ka vienkāršie pienākumi nav mazvērtīgi. «Lai kaut ko dzīvē sasniegtu, ir jāsāk arī no mazumiņa. Varbūt tas nav nekāds superdarbs – rāvēšana vai uzkopšana, bet no tā veidojas tava pieredze,» uzskata Aiva Avota-Zalstere.

RUNDĀLES PILS MUZEJĀ

Iemācās atbildību un gūst zināšanas mākslas vēsturē

Cita daļa jauniešu vasarā strādājuši Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) skolēnu nodarbinātības organizētajā programmā pie dažādiem darba devējiem. Viens no tiem ir Rundāles pils muzejs, kur skolēni šovasar strādājuši gan Apmeklētāju apkalpošanas nodaļā, gan parkā. Apmeklētāju apkalpošanas nodaļā kopumā nodarbināti 18 jaunieši, bet vasaras trīs mēnešos nodrošinātas 30 darbavietas, savukārt Parka nodaļā vasaras laikā bija paredzētas 24 darbavietas – pa astoņām katrā vasaras mēnesī.

Rundāles pils muzeja Apmeklētāju apkalpošanas nodaļas vadītāja Inga Ripa stāsta, ka interese par vasaras darbu pili kā eksponātu uzraugam sākas laikus – jau pavasarī jaunieši sūta e-pasta vēstules, zvana un interesējas par darba iespējām. Īpaši labprāt pili atkārtoti gaida tos, kuri strādājuši iepriekšējā vasarā un sevi parādījuši kā uzticamus darbiniekus. «Ja

bērns iepriekšējā gadā ir strādājis un sevi ļoti labi parādījis, tad, protams, viņam ceļš ir atvērts arī nākamajā gadā – mēs viņu labprāt gaidām,» pauž I. Ripa.

No darba devēja skatpunkta vērtīga ir arī iespēja jauniešiem palikt pili divus mēnešus. Ja katra mēneša sākumā ierodas pilnīgi jauna skolēnu grupa, darbiniekiem apmācību process jāsāk no sākuma. Savukārt tie, kuri paliek ilgāk, jau pārzina darba vidi un noteikumus. Apmeklētāju apkalpošanas nodaļā priekšroka pārsvarā tiek dota vecākiem jauniešiem, sākot no 17 gadu vecuma, lai gan ir bijuši arī jaunāki darbinieki. Darbs muzeja ekspozīcijā prasa ilgstoši atrasties kājās, saglabāt uzmanību un būt gatavam uzņemties atbildību par telpā notiekošo.

No malas eksponātu uzrauga pienākums varētu šķist vienkāršs. Tomēr realitātē jauniešiem jāseko līdzi, vai apmeklētāji ievēro muzeja noteikumus un neaiztiek eksponātus, jāpalīdz viesiem orientēties pils telpās un izmantot digitālo gidu, jāatbild uz jautājumiem un nepieciešamības gadījumā jāreaģē nestandarta situācijās.

Pirms darba sākšanas notiek instruktāža, tomēr I. Ripa uzsver – istā apmācība faktiski turpinās visu pirmo nedēļu. Jaunieši vairākas dienas pavadā vienā ekspozīcijas telpā, pēc tam dodas uz nākamo, kur no jauna jāiemācās, kam konkrētajā vietā

atpūtai ir arī darbs

EMERITAI savi darba pienākumi bibliotēkā bija jāveic rūpīgi – svarīgi bija ievērot visas nianšes, lai grāmatas samarkētu korekti.

MARTA (no kreisās) un **LIZETE** nenobijās no izaicinājumiem, dodoties darba gaitās uz Rīgu. Iespējams, ka meitenes turpinās strādāt arī vēlāk.

jāpievērš uzmanība, kuri objekti īpaši jāpieskata un kā rīkoties dažādās situācijās.

Par vienu no būtiskākajiem vasaras darba ieguvumiem I. Ripa uzskata atbildības izjūtas stiprināšanu – jaunieši sāk saprast, ko nozīmē grafiks. Ir noteikts laiks, kad jāierodas, ir jāstrādā līdz darba dienas beigām, reizēm jāceļas un jādodas uz darbu arī sestdienā vai svētdienā.

Muzeja vide māca arī šķietami pašsaprotamās lietas, ko skola ne vienmēr iespējams apgūt – ierasties sakoptam, būt pieklājīgam, kontrolēt emocijas un saglabāt profesionālu attieksmi arī tad, ja apmeklētājs ir neapmierināts. Ja rodas vajadzība mainīties ar darba laikiem, jauniešiem jāmacās vienoties savā starpā un sadarboties kolektīvā.

Un ieguvums, kas raksturīgs tieši Rundāles pilij, – ilgstošī atrodoties ekspozīcijas, klausoties gidu stāstījumos un izmantojot digitālo informāciju, jaunieši nemanot iepazīst mākslas un kultūras vēsturi. I. Ripa atceras arī bijušo vasaras darbinieku, kuri vēlāk studiju un profesijas izvēli saistījuši ar kultūras jomu.

Citādi paskatīties arī uz tēta un mammas ikdienu

To, ka vasaras darbs Rundāles pilī var kļūt par ko vairāk nekā vienreizēju pieredzi, apliecina 19 gadus vecās Arnetas Hegenbartes stāsts. Šogad viņa pabeidza 12. klasi Bauskas Valsts ģimnāzijā, bet septembrī sāks studijas Ventspils Augstskolā. Rundāles pils bijusi Arnetas pirmā un vienīgā darba vieta – tur

viņa atgriezies jau trīs vasaras pēc kārtas. Par iespēju savulaik pastāstījis draudzenes mamma, kura strādā Rundāles pilī. Arneta tajā laikā meklējusi vasaras darbu, tādēļ piedāvājums šķitis piemērots. To, ka nodarbinātība notiks ar NVA starpniecību, viņa uzzinājusi vēlāk, un tas viņas izvēli nav mainījis.

Pirmajā reizē gan nācies iepazīties ar pavisam jaunu pasauli – ne tikai pašu darbu, bet arī to dokumentu kārtotāšanu, kas nepieciešami darba attiecību uzsākšanai. Bija jāsatavot CV, ārsta izziņa, personu apliecinošs dokuments, nepilngadīgajiem nepieciešama arī vecāku atļauja. «Pirmajā gadā tas bija diezgan nesaprotami, jo nekas tāds iepriekš nebija darīts. Mamma un internets ar visu palīdzēja,» atceras jaunie.

Šovasar Arneta strādāja jūnijā un jūlijā. Tā kā viņa jau ir pilngadīga, darba diena ilga no pulksten 10 līdz 18, turklāt maiņas bija ne tikai darbdiens, bet arī nedēļas nogales. Ekspozātu uzraugu galvenais uzdevums ir rūpēties, lai pils muzeja telpās apmeklētāji ievērotu noteikumus un neaiztiktu ekspozītus. Tāpat jāpalīdz cilvēkiem atrast meklēto, jānorāda pareizais virziens un jāspēj cieņpilni komunicēt ar ļoti dažādiem apmeklētājiem. Komunikācija ar cilvēkiem kļuvusi par vienu no Arnetas lielākajiem ieguvumiem – darbs ļāvis izmantot un attīstīt valodu prasmes, kļūt drošāki sarunās un iegūt jaunus draugus. Savukārt sākumā visvairāk nācies pierast pie atbildības. «Tu saproti, ka atrodi istā darbā un muzejā, kur

viss ir dārgs. Ir jābūt ļoti uzmanīgam un atbildīgam,» Arneta raksturo darba pieredzi.

Darbs devis arī negaidītus atklājumus – Arneta negaidīja, cik interesanti un neparedzami var būt cilvēki un ka arī darbs muzejā var izrādīties patiešām aizraujošs. «Pārsteidza arī tas, ka spēju tik ilgi nostāvēt kājās.» Tomēr visvairāk mainījies priekšstats par pašu darbu un naudas peļņišanu, jo pirms pirmās darba pieredzes tas šķitis daudz vienkāršāk.

Iespēja pašai nopelnīt devusi arī citu sajūtu, veicot pirkumus. Jaunie atzīst, ka lepojas ar pašas nopelnīto un novērtē iespēju sev nepieciešamo iegādāties, neprast vecākiem. Savukārt darbs ļāvis citādi paskatīties arī uz viņu ikdienu. Darba iespēja jaunieša gados liek aptvert realitāti – to, kā vecāki katru dienu strādā, lai rūpētos par saviem bērniem, uzskata jaunie.

Jāpielāgojas laika prognozēm

Pavisam citāda ikdienu jaunieši sagaida otru pils sienām – Rundāles pils muzeja Parka nodaļā. Tur vasaras laikā skolēniem bija nodrošinātas 24 darbavietas – pa astoņām katrā no trim vasaras mēnešiem. Parka nodaļas vadītāja Ieva Reinvalde stāsta, ka jauniešiem uztic parka uzturēšanas darbus. Pirms to sākšanas tiek parādīts, kas konkrēti jā dara un kā pareizi lietotami nepieciešamie darba instrumenti; darbs lielākoties ir saistīts ar teritorijas kopšanu – ravēšanu, grābšanu un citiem ikdienas darbiem.

Kopumā jauniešu darbu no-

daļas vadītāja vērtē labi, lai gan atzīst – motivācija reizēm varētu būt lielāka. Īpaši pirmajā darbavietā, kad jaunieši pirmoreiz sastopas ar fizisku darbu visas maiņas garumā, temps sākumā mēdz būt lēnāks. Vasarā jāpielāgojas arī laikapstākļiem – dienās, kad gaisa temperatūra kļūva īpaši augsta, darba laiks tika pārcelts agrāk no rīta, lai smagākie pienākumi nebūtu jāveic lielākajā dienas karstumā.

ĒDINĀŠANAS UZNĒMUMĀ «OAK'A BURGERS» RĪGĀ

Brauc no Bauskas uz galvaspilsētu

Bauskas Valsts ģimnāzijas nu jau 12. klases skolnieces Marta Purviņa un Lizete Linna Ozola šovasar strādāja ēdināšanas uzņēmumā «Oak'A Burgers» Rīgā. Darba iespēja radusies caur ģimeni – uzņēmums pieder Lizetes vecākiem, un abas draudzenes varējušas vasaru strādāt kopā. Lizetei tā ir pirmā nopietnā darba pieredze, jo iepriekš bijusi tikai atsevišķa piestrādāšana, savukārt Marta iepriekš strādājusi gandrīz katru vasaru.

Viņu darba ikdienu atšķiras gan no klusajām Rundāles pils ekspozīcijām, gan bibliotēkās. Meitenes galvenokārt pilda viesmīļu pienākumus – apkalpo cilvēkus, uzkoj, papildina mērciņu un citu produktu nepieciešamos krājumus, mazgā traukus un dara visu, kas konkrētajā brīdī nepieciešams, lai ēdināšanas vietas darbs ritētu bez aizķerša-

nās. «Viss kolektīvs ir ļoti prietīnākošs un draudzīgs, un tas padara darba dienas baudāmas,» stāsta jauniešas.

Vislabāk abām patik komunkācija ar klientiem – iespēja iepazīstināt ar piedāvājumu, nedaudz aprunāties un radīt apmeklētājam labu noskaņojumu. Darbs viesmīlībā iemācījis pielāgoties ļoti dažādiem cilvēkiem un situācijām, kā arī prasmes, kuras skolas solā ne vienmēr iespējams izmēģināt praksē – rīkoties ar naudu, strādāt ar kases aparātu un vienlaikus nezaudēt uzmanību, kad apkārt notiek vairākas lietas. Praktiski noder arī skolā apgūtā angļu valoda, jo «Oak'A Burgers» bieži apmeklē ārzemnieki.

Lielākais pārbaudījums bija brīži, kad restorāna zāle ir pilna un pie kases izveidojusies gara rinda. Izaicinošs bijis arī ceļš līdz darbam, jo tas atrodas Rīgā. Sākumā šķitis, ka regulārā braukšana no Bauskas būs nogurdinoša, tomēr praksē bažas nav piepildījušas. Meitenes strādā trīs līdz četras reizes nedēļā un ceļu mēro kopā, tādēļ laiks paiet ātrāk, un braukšana nav kļuvusi par iemeslu no darba atteikties.

Nopelnīto naudu Marta un Lizete plāno sadalīt – daļu iekrāt nākotnes mērķiem, daļu izmantot savām vēlmēm un gaidāmā mācību gada vajadzībām. Meitenes aicina ikvienam iesaistīties un izmēģināt sevi vasaras darbos: «Tad var ļoti daudz ko iemācīties gan no sevis, gan citiem – gan labās, gan sliktajās dienās. Tā ir arī lieliska iespēja nedaudz ieskatīties pieaugušo dzīvē,» secina Marta un Lizete. *

Avots: Bauskas Dzīve

Datums: 28.08.2026

No privātajiem arhīviem

♦ TOP IZSTĀDE. Daina Mūrniece pārskata atnestos materiālus izstādei.

Izstādes idejas autore, bibliotēkas vadītāja Daina Mūrniece teic, ka galvenais mērķis ir iegūt, atgūt un apkopot materiālus, kas no dažādiem laikiem vēl ir saglabājušies Mārsnēnu skolās, bet vienmēr svarīgākais ir stāsts, kas ir saskatāms katrā fotogrāfijā, katrā priekšmetā.

“Materiāli izstādei ir atnesti galvenokārt no privātajiem arhīviem, bet ir iegūti arī no Mārsnēnu pamatskolas, Mārsnēnu bibliotēkas, Mārsnēnu pagasta

un Liepas pamatskolas arhīva. Kā arī kāda neparasta skolas laiku liecība pavisam nesen tika uzzieta bijušās Mārsnēnu pamatskolas ēkas — pašreizējā pensionāta — pagrabā,” pastāsta D. Mūrniece.

Ieskatoties interesantākajos atradumos, izstādes organizatore min 1912./1913. mācību gada liecību, kas izsniegta kādai Startu pagasta skolas 2. ziemas 2. nodaļas skolniecei. To parakstījis Startu skolas skolotājs Kalnbērziņš. Interesantas ir mācību grāmatas no Startu pa-

gasta skolas: Valtera un Rapas izdotā “Dabas mācība un lauksaimniecība 4. klasei” (1937) un “Lasāmā grāmata 1. klasei” (1939).

D. Mūrniece atklāj, ka izstādē būs redzama arī ļoti savdabīga dāvana Mārsnēnu septiņgadīgās skolas 5. klases skolniecei par teicamu uzvešanos un teicamām sekmēm 1952. gadā. Izrādās, ir zināms, ka pati skolniece bija ļoti vilusies par šo dāvanu, jo tā nespēja sagādāt prieku tāda vecuma bērnam. □

Avots: Druva

Datums: 28.08.2026

Pēta dzimtu, atceras bērnību

Jānis Kļaviņš izstādei atnesis padomju laika liecību un skolas beigšanas aplieciņu, kā arī dažādas fotogrāfijas. J. Kļaviņš teic, ka viņam izveidojusies ļoti laba sadarbība ar bibliotēku. Lai gan šobrīd pats dzīvo Rīgā, viņš gan dāvinājis bibliotēkai grāmatas, gan te ieguvis informāciju par savu dzimtu.

♦SKOLAS LAIKĀ. Jānis Kļaviņš vienā no fotogrāfijām, ko iedevs izstādei, redzams kopā ar trešās klases klasesbiedriem.

“Kad bērni izauguši, esmu sācis vākt datus par mūsu dzimtu, ieskatījies gan mājas atvilktnēs, gan Mārsnēnu bibliotēkā materiālos par mārsnēniešiem un pagasta vēsturi, “Druvā”, Cēsu, Valmieras, Rīgas arhīvā. Visā Mārsnēnu Kļaviņu dzimta ir nākusi no vienām mājām — “Penguriem” un visi mācījušies Mārsnēnos, sākot no mana vectēva. Pats uzsāku skolas gaitas 1952. gadā. Esmu apkopojis informāciju, kā

skolā gāja, kā bija organizēta skolas dzīve. Tāpēc arī man bija svarīgi atnest uz bibliotēku materiālus, kas man ir par skolu,” pastāsta J. Kļaviņš. Viņš atzīst, ka par to laiku ir sentiments, jo tā bija skaistā bērnība, jaunība, arī ļoti saprot, ka dzīvē viss mainās, gan pagasti apvienojas, gan skolas tiek likvidētas.

Vērtējot iespējas izzināt dzimtas saknes, J. Kļaviņš stās-

ta, ka “pa vīriešu līniju” Kļaviņu radniecība ir ļoti skaidra, bet par dzimtas sievietēm noskaidrot ir grūtāk un nereti ir dati pēc kuriem tālāk informācija nekur nav atrodamā: “Bet jo dziļāk rok, jo kļūst interesantāk. Ir fakti, ko vēl gribētos noskaidrot, redzēs, vai sanāks.” Apkopotais ir uzlikts arī uz papīra, bet dzimtas pētniecības darbs arvien turpinās. □

Avots: Druva

Datums: 28.08.2026

Var nākt pēc mācību grāmatām

Skolās sākusies grāmatu un citu mācību materiālu saņemšana. Kuldīgas Centra vidusskolas bibliotekāre Rūta Beltiņa atzīnīgi vērtē to, ka skolēni nāk pakal laikus un grāmatu izmantošanas paradumi ir uzlabojušies.

„Sekojoši līdzī sarakstam, var redzēt, ka jau pirmo trīs dienu laikā gandrīz 300 skolēnu grāmatas ir saņēmuši.” Audzēkņu emocijas par mācību sākšanos esot dažādas: vieni teikuši, ka atpakaļ gribējuši nākt jau jūlijā, citi paspējuši atpūsties vai visu vasaru strādājuši. Galvenokārt skolēni grib satikt draugus, redzēt, kādi būs jaunie skolotāji un klasesbiedri. Interesējot arī tas, vai būs kādas jaunas grāmatas.

Bibliotekāre skaidro, ka šogad mācību materiāliem budžets samazināts: „Ir gan jauni, gan veci materiāli dažādiem vecumposmiem. Skolotāji cenšas pielāgoties, jo budžets šim nolūkam katru gadu ir atšķirīgs. Šogad bija vajadzīga lielāka atlase, ko iegādāsimies. Pagājušogad projektā tika piešķirti papildu līdzekļi, un tad varēja iepirkt vairāk, taču šoreiz vajadzēja izvirzīt prioritātes, ko iegādāsimies vispirms. Skolēnu šogad ir daudz vairāk – jau pāri 800, tāpēc finansējums būtu vajadzīgs lielāks.”

Digitālie materiāli ir prioritāte tikai vecākajām klasēm: „Jaunākajām tādi nav tas labākais, lai gan uzdevumus skolotāji var atrast, tomēr skolēniem vajadzīga grāmata, ko paņemt rokās un lasīt. Vidusskolēniem gan ir digitālā materiālu bāze, kā *Soma.lv*, *Māconis* un *Skolas vārds*, kur informāciju var meklēt.”

Izturēšanās pret grāmatām esot dažāda, un tiek atgādināts tās ievākot: „Skola nespēj visas ievākt vienā gadā, tāpēc gan skolēnus, gan vecākus aicinām to darīt un gada laikā izturēties saudzīgi. Nākamajā gadā cits skolēns to pašu grāmatu vēlēšies saņemt tīru un labu, nevis tādu, kas jau bez vāka un manāmi lietota.”

R. Beltiņa novērojusi, ka grāmatas katru gadu tiek bojātas aizvien mazāk. Arī līdzpārvalde atgādinājusi, ka jāizturas saudzīgi: „Bija akcija ar iespēju grāmatas ievākot, līdzpārvaldes

Kuldīgas Centra vidusskolas bibliotekāri Rūta Beltiņa priecē skolēnu attieksmi pret mācību materiāliem – gadu gaitā tā kļuvusi saudzīgāka.

dalībnieki gāja stundu laikā pārbaudīt, kādā stāvoklī tās ir, un skolēni paši negribēja, lai lielie aizrāda, ka nav vāciņa.”

Bibliotēku ik gadu izmantojot aizvien vairāk audzēkņu, jo tur ir arī datori, var izpildīt mājasdarbus, meklēt informāciju, spēlēt galda spēles un citādi pavadīt brīvo laiku.

Dārtas Garokalnas teksts un foto

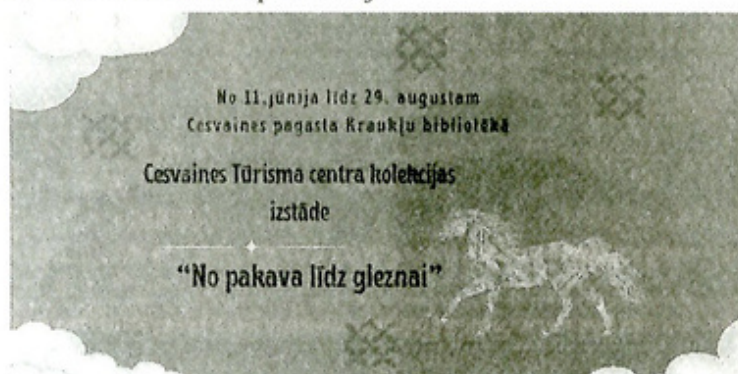
Avots: Kurzemnieks

Datums: 25.08.2026

Kraukļu bibliotēkā

Zirgu izstāde

Cesvaines pagasta Kraukļu bibliotēka aicina visus uz neparastu un interesantu izstādi, kas tapusi sadarbībā ar Cesvaines tūrisma centru. Šoreiz bibliotēkas telpās izvietota daudzveidīga zirgu attēlu un figūru kolekcija, kur apmeklētājiem būs iespēja aplūkot kopumā 43 dažādus eksponātus, kas atklāj šī cildenā dzīvnieka skaistumu visdažādākajās formās. Zirgs jau izsenis ir bijis spēka, brīvības un uzticama drauga simbols. Katrs no eksponātiem ir unikāls Cesvaines tūrisma centra krājums, kas tagad uz laiku ir nonācis Kraukļos, lai priecētu ikvienu bibliotēkas apmeklētāju.

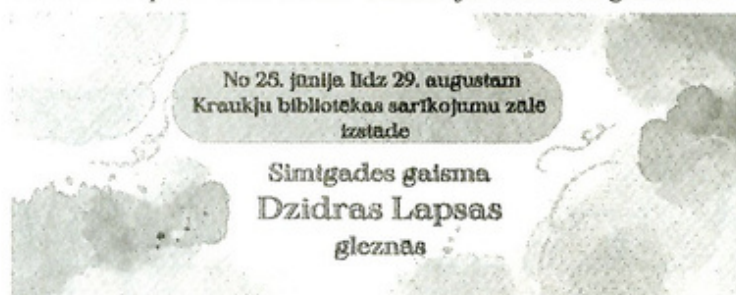

Dzidras Lapsas gleznu izstāde

Dzidra Lapsa bija kalsnaviete, kuras profesionālā dzīve bija saistīta ar Kalsnavas spirta rūpnīcu, kur viņa strādāja, taču paralēli tam viņa vienmēr bija aktīva gleznotāja.

Mācījusies Jāņa Simsona Madonas mākslas studijā, kas viņai palīdzēja izveidot savu rokrakstu eļļas glezniecībā. Viņas darbos dominē dabas skati, ziedi un tuvākās apkārtnes ainavas. Dzidra regulāri piedalījās vietējās izstādēs Madonā un Kalsnavā, un viņas gleznas atrodas arī Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja krājumā.

Savu dzimtas māju „Grantskalni” vēsturi un apkārtnes stāstus viņa prata iemūžināt tā, lai tie paliktu nākamajām paaudzēm un kopā ar brāli Pēteri uzrakstīja un izdeva grāmatu.

Avots: Cesvaines Ziņas

Datums: augusts, 2026

Piedāvās jaunas grāmatas

Smiltenes bibliotēka saņēmusi 57 jaunas grāmatas, kas lasītājiem būs pieejamas no trešdienas, 26. augusta.

Jaunumu klāstā ir romāni, detektīvi, dzīvesstāsti un grāmatas jauniešiem – stāsti dažādām gaumēm, noskaņojumiem un dzīves situācijām.

"Augusts aizrit grāmatu mīļotāju mēneša zvaigznē, un arī Smiltenes bibliotēkā šis ir īpašs laiks. Mūsu bibliotēkā ir kupls grāmatu mīļotāju pulks, tādēļ vēlamies savus lasītājus iepriecināt ar jaunumiem grāmatu plauktos," teic Līga Seržante-Jaunzema, Smiltenes novada bibliotēkas vecākā bibliotekāre.

Aizraus jau no pirmajām lappusēm

Trilleru cienītājiem Līga Seržante-Jaunzema iesaka Fridas Makfadenas romānu "Ieslodzītais", kura sižets ar noslēpumiem, spriedzi un neparedzamiem pavērsieniem aizraus jau no pirmajām lappusēm un neļaus grāmatu nolikt malā līdz pat pārsteidzošajam atrisinājumam.

"Ir trīs noteikumi, kas Brūkai Salivanai jāievēro, sākot medmāsu darbu stingra režīma vīriešu cietumā. Cietuma vadība nezina, ka Brūka šos noteikumus jau ir pārkāpusi. Nevienš nenojauš par viņas pagātnes saikni ar Šeinu Nelsonu – vienu no bīstamākajiem un nežēlīgākajiem slepkavām. Un vēl jo mazāk kāds nojauš, ka Šeins reiz bija Brūkas vidusskolas mīlestība, skolas futbola zvaigzne... un ka tieši Brūkas liecība viņu uz mūžu ieslodzīja aiz restēm. Taču Šeins, protams, zina. Un viņš nav aizmirsis," teikts grāmatas "Ieslodzītais" anotācijā.

Rakstniece Daces Judinas detektīvromānu sērijā "Izmeklē Anna Elizabete" klajā nākusi jau 24. grāmata "Vajātājs" ar intrigu, noslēpumiem un nepaidītiem pavērsieniem. "Šis ar negacietību gaidītais jaunums noteikti iepriecinās detektīvzāra mīļotājus," cer Līga Seržante-Jaunzema.

Jaunumu klāstā ir arī pasaulslavenā kulta romānu autora Dena Brauna jaunākais romāns "Noslēpumus noslēpums", kas aicina lasītājus doties vēl vienā aizraujošā noslēpumu, miklu un atklājumu pasaulē.

"Hārvarda simbolģijas profesors Roberts Lengdons dodas uz Prāgu, lai apmeklētu mīļotās sievietes, pasaulslavenās akademiķes Ketrīnas Solomonsas lekciju. Ketrīna sagatavojusi manuskriptu, kas apstrīd gadsimtiem senus uzskatus, un tā publikācijai jāklūst par sensāciju. Taču Lengdona pasaule pār-

vēršas haosā brīdī, kad Ketrīna pazūd no viņu viesnīcas numura. Līdz ar autori izgaist arī manuskripts. Tālu no mājām un ārpus komforta zonas Lengdonam jāliek lietā visas savas zināšanas, lai atklātu savērēstību, kas pārbaudīs pat viņa ievērojamo intelektu un gandrīz liks zaudēt visu, kas dārgs," teikts grāmatas anotācijā.

Savukārt Džodžo Mojas romāns "Mēs visi dzīvojam šeit" ir sirsnīgs un aizkustinošs stāsts par ģimeni, dzīves liklokiem un cilvēkiem, kuri, neraugoties uz sarežģījumiem, meklē savu vietu pasaulē.

"Romantiskas literatūras cienītājus iepriecinās Emīlijas Henrijas "Amizants stāsts" – viegls, asprātīgs un vienlaikus emocionāls romāns par attiecībām, pārsteigumiem un dzīves neparedzamajiem pavērsieniem. Aicinām atnākt uz Smiltenes bibliotēkas Pieaugušo apkalpošanas nodaļu Dakteru ielā 27 un izvēlēties arī citu sev tikamu lasāmvielu," rosina Līga Seržante-Jaunzema.

Ko lasīt būs arī bērniem

Jaunas grāmatas – pavisam 27 – saņēmusi arī Smiltenes bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļa.

Smiltenes novada bibliotēkas vecākā bibliotekāre Sanita Lārmane iesaka izlasīt Hannas Goldas grāmatu "Pēdējais lācis". Tas ir aizkustinošs piedzīvojumu stāsts par meiteni Eiprili, kura nomaļā Arktikas salā atrod savainotu un vientuļu polārlāci. Starp abiem rodas īpaša draudzība, un Eiprila dodas drosmīgā ceļojumā, lai izglābtu savu jauno draugu un, iespējams, arī atrastu pati sevi.

Savukārt Dainas Tabūnas grāmata "Puķu banda" ir emocionāli silts, asprātīgs un piedzīvojumiem bagāts stāsts jaunākā skolas vecuma bērniem par draudzību, iztēli un vasaru, kurā katra diena sola ko negaidītu.

Sporta faniem aizraujoša būs "Lielā grāmata. Olimpiskās spēles". Katrs grāmatas atvērums ir vasaras olimpisko spēļu retrospekcija no senatnes līdz mūsdienām un sniedz iespēju kļūt par sporta ekspertu, uzzināt par izcilām personībām, neveiksmēm, boikotiem, konfliktiem, rekordiem un triumfa brīžiem.

Smiltenes bibliotēka atgādina, ka sev vēlamo grāmatu ir iespējams rezervēt, zvanot uz tālruni 26449145 (Pieaugušo apkalpošanas nodaļa) vai 20047831 (Bērnu apkalpošanas nodaļa), vai atnākot uz bibliotēku, vai arī izmantojot elektroniskā kopkataloga autorizētā lietotāja iespējas. ☒

— Sandra Pētersone

Ozolniekos atvērs motosportista Alfrēda Zamocka grāmatu

Leģendārā latviešu motosportista, trenera un vēsturisko motociklu kolekcionāra Alfrēda Zamocka, kuru motobraucēju aprindās dēvē par "lidojošo indiāni", vārds labi zināms ne tikai Ozolnieku iedzīvotājiem, bet arī tālu aiz Jēlgavas novada robežām. Kā "Zemgales Ziņām" pastāstīja Ozolnieku pagasta Ozolnieku bibliotēkas vadītāja Ingrida Irbe, 4. septembrī pulksten 18 Ozolnieku Tautas namā notiks grāmatas "Motociklu dancinātāja dienas un nedienas" prezentācija un tikšanās ar A. Zamocki. "Tā ir Alfrēda Zamocka autobiogrāfiska grāmata, kas lasītājus iepazīstina ar viņa spilgto dzīvesstāstu, piedzīvojumiem un pieredzi motosportā," precizē I. Irbe. "Ozolniekiem Alfrēda Zamocka vārds nav svešs – te aizvadīti daudzi gadi, audzināts jauno motosportistu paaudzes, vadīts motoklubs un izveidots unikālais Motosporta muzejs. Tāpēc īpašs prieks Ozolniekos uzņemt cilvēku, kura dzīvesstāsts ir daļa no mūsu vietējās vēstures." A. Zamockis ir viens no cilvēkiem, kurš veidojis Latvijas motosporta vēsturi, pārstāvēdams Ozolnieku motokluba un DOSAAF, kas, šo abreviatūru latviskojot, nozīmē – Armijas, aviācijas un flotes brīvprātīgā veicināšanas biedrība. Pēc traumas, beidzot aktīvās gaitas sportā, A. Zamockis pievērsies jauno talantu audzināšanai. Izskolojis astoņus sporta meistarus un vienu starptautiskās klases sporta meistaru.

Izstāde “Radošie lasītāji rada”

Augustā un septembrī Madonas novada bibliotēkā apskatāma radoša izstāde “Radošie lasītāji rada”, kurā lasītāju aizraušanās ar grāmatām sastopas ar mākslu, rokdarbiem un radošu pašizpaušmi.

Izstādē apkopoti Madonas novada bibliotēkas lasītāju radītie darbi, kas atklāj dažādus talantus, intereses un iedvesmas avotus. Gleznas, rokdarbi, tekstildarbi un citi radošie veikumi apliecina, ka lasīšana var kļūt par iedvesmu arī jaunām idejām un mākslinieciskai izpaušmei.

Ikviens bibliotēkas apmeklētājs aicināts nesteidzīgi aplūkot izstādi, iepazīt lasītāju talantus un smelties iedvesmu pašam radīt, jo top austais lupatu dekļis, kuru veidot aicinām ikvienu izstādes apmeklētāju.

Apkopoja BAIBA MIGLONE

Vasaras elpa smaržu pudelītē

SAULESKALNA bibliotēkā 29. augustā pulksten 11 ikviens interesents aicināts piedalīties īpašā smaržu ceļojumā, lai divu stundu garumā ļautos deviņdesmit četriem “dzīvajiem” aromātiem no visas pasaules.

Bērzaunes pagasta bērnu un jauniešu iniciatīvu centra “Dinamīks” jaunatnes darbiniece Aleksandra Seļma pastāsta: – Kad vasara nemanāmi, bet nenovēršami no mums atvērās, sirdī paliek ilgas pēc saules, siltuma un reibinošajām pļavu smaržām. Taču šo gaistošo burvību iespējams saglabāt – kā mazu vasaras atmigu, ko atvērt aukstajos ziemas vakaros un atkal sajūst saules glāstītas pļavas elpu. Sveču gaismā un mierpilnā atmosfērā varēs iepazīt smaržu pasauli, ļauties sajūtām un radīt savu unikālo aromātu saldo mandeļu eļļas maigumā. Noslēgumā savu rullīšsmaržu varēs papildināt ar ziedu un augu kompozīciju, piešķirot tai vēl drīzāku nosmi un īpašu enerģiju.

Tā būs neatkārtojama pieredze – laiks sev, savai sevišķībai un iekšējam līdzsvaram. Šajā smaržu ceļojumā mūs vedīs Lina Bērskalna no “Pļavas darbinieces”. “Dzīvā smarža Tavai ziedēšanai” ļaus katrai smaržu notij kļūt par manu rituālu sev – mieram, spēkam, līdzsvaram un maigumam. Pieteikšanās līdz 27. augustam (ieskaitot), zvanot uz tālruni 288466465 vai 20372028.